Jese dygeer zilee garza baina.

1932 onii Janvaari 9 eder

№ 8 (561)

eder byri garna.

Gazar byriin prolitaarnuud negedegtii!

Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

Buriaad-Mongoliin YNEN

BK (b) namiin B-M mozlin komiteed ba B-M. rispyybl. tebiin gyicedkeke komiteed bolon yiledber. ebleliin B-M. zeblel gurbanii emeneees niiteleqdene

Dugaar neeceliin yne 5 menge.

Zakika yne: sara byriin 1 tekeriq Gadaada ulasta bol 1 tek. 50 menge

AADRIS: Верхнеудинск, Центросоюзная 26

Atamaan Simionov japoonguudta tusa kergeke gene.

Beipin, 5 (T). „Karbinii cag" geze cagaantanii sonin biçeg bolbol Mygden kotiin cagaantantai jarildaa jabuulagdasaniigi biçene. Tus jarildaanii josoor—Japoonii Manzuuriigi ezelseniigi jike saişaagdaka ba orosiin cagaantanii zegees, togtoson „şine zasagta ali bolkoor tusalkiin naidamza egtene. Japoonii ali bykii jabuulgada orosiin cagaan tusalkaar belen baina geze **Atamaan Simionov** medyylbe.

Deede-Ydiin depoogiin parovooziin gabşagai bygsiiriin brigaada Ziiloboin ba Şiilkide tusalnaa

Zyyn Sibiirin temer zamiin byke kedmerçedte

Deede-Ydiin ba Ziimaagiin ulaantugta depoogiin kedmeiçenii kandaka biçegees

NEKEDUUDIAA

Toomsko-Baigaliin emene temer zamiin zarim salbariiin kemeride uragşaa bolson zyil baiçagi jerenkii deere temer zamiin bolbol socaliis baiguulgiin jekeen dekşeltede saad-toormoz iseer baina.

Manii kedmeriigi yndeseer ubilgaza şinedken tabika zebeg bidende olon baina. Staalinii 6 zaabariigi gyicedkeke jabdal bolbol jeke teeberiigi maşii kedmeride tasalduulan ygii jabuulkiigi kangaka zebseg bolna.

Parabooz byriigi gyiced zasaka eke, parobooziin vagoonuudiin kedmeriigi jekedkeke, dobodiin risyyrsiigi alibolkoor kegleke, tegşedkeke, yzel, ezeyigeer kandaka jabadaliigi cem badkaka ba azakuin toocoogi odoto deere bijelyylke jabadaliud bolbol temer zamiigi syylde çiregden jabagça salbariaas daridan jabaka salbarida geşyylke gol nekecelyyd men. Sibiirin zam bolbol ynen kereg deere namar ebeliin çirelgiin urdabçaliigi abaa ygii, kedmeni saizarakiin orondo, olonkido kangalta ygiigeer jabaza aina. Ajuul, tasaldal, udaaraka bosood zyilyyd temer zamiin ragçaa sula jabasanii gereçelen mdeglene.

Bide Ziimaagiin ba Deedediin kedmerçed ulaantugiin ygsiirte orood koina temdegsen socaliis ujalganuudiigi aba:

Koslason jabadaliigi 100 gyidkeke.

Parobooziin zasabariin çanaigi negeçigi gemte ajuul tokildoko ygiigeer tabika.

Parobooziigi kaluun ba kyier ugaakadaa baika cagiigi jor cag kyrtele doşo bolgokyrtele doşo bolgoko.

Obtoçko kiike jabadaliigi 24 cagta oruulka.

Syydke dotor parobooziin jabaka—gyike dunda kemzeegi 210 kilomeeter kyrgeke.

Parobooziin ederke jabadaliin dunda kemzeegeer egesen kemzeegees gaduur 1% kyrgeke.

Tylşiigi kimgadaka narinçalka jabadaliigi 15%—do kyrgeke.

Nemegdyylke kelceete tylberiin yndeseer azakuin toocoogii bikedkeke, calin kelesede bii tegşedkeke jabadaliigi byrimesen usadkaka.

Socaliis meriicee ba gabşagai jabadalda 100% kedelmeriçedee kabaduulka.

Namiin ba teeknigiin surguuliaar namiin geşyydiigi 100% ba nam ygiiçyydiigi 50% kabaaduulka.

Parobooziin irjeçiigi egesen kemzeegees 1 cag 30 min. doşo oruulka.

1932 onii ekinde 50 kyniigi namda oruulka.

Byke kolbooto konkyyrsede zimaagiikinii „maşiinaça bolbol tuslagçiigaa surgaka, tuslagçani koçegaaraa surgaka" gesen 11 dygeer zyiliigi cem gyicedkeke

Tariaa beledkeliin niitiin bygsiirte 10-10 kyniigi jabuulka.

„Ulaantugta temer zamça" geke baiguulgiigi emkilene.

Febraali 1-de 50 kedmerçenees doşo bişe ba onisazaruulka duradkaluudiigi egene.

Vagoonuudiigi zasaka çanariigi sainaar tabika. Vagoonuudiigi zasakadaa baika jabadaliin ygesen kemzees 20 min. doşo bolgoko.

Bidener bol Zyyn-Sibiiri kizaariin byke staanciin ba distaanciin depoonuudiigi bidenees zişee abkiigi uriba.

(tobçolon biçebe).

Jabadaliin zasababariigi 24 cag

Mengen sangiin zagsaal.

Dekaabri 25da tesebiin araikan 80,6% gyicedkegdebe

Tabadaki taban konog miil 4% egebe

Niudargaçuudiin nalagairaligi niza cokiko

Finaansiin narkomaadiin medeegeer mengen zeeri elesyylke tesebni dikaabar 25 da araikan 80,6% gyicedkegdeze, 5 dugaar taban konogto 4% nemelte egede Jeredee kojorkon rajoon zasabari oruulba gebel: kori-105% ba Jaruuna -142% bolbo.

Jaruuniin aimag urda jabagçadtai zergeseze, yrgen niitiin kedmeri jabuulza, baicaaka daabriigaa neleed nemegdyylen baikada biş bişe rajoonuudni boloşo ygii gemteigeer nalaizai. Aga, Mukarşiber, Kiaagta ba Troikasaavsk koto uridiin josoor syylden jabana.

Kedee nutagta naloog, starkovaani ba dotoriin tatari ilangajaa niudargaçuudaas muu orozo baina. Deede-Ydiin rajoondo niudargaçuudiin ujalgata teleberi araikan 35,40 % nekeberiilegdesen baina. kabaanii rajoondo niudargaçuudaas abaka natagiin tatari 25 % orobo, Kiaagtada naloog -50 %, nutagiin tatari -30 %, Mukarşiberte nutagiin tatari 30 % oroson baina.

Ede zyilyydni rajoonii zeblel ba namiin emkinyyd niudargaçuudiigi kabçakiin orondo, karin nalagairaza baisaniigi ilerkei gerçelene. Oportoniis josoor zyndee bytekiigi naidaza, niudargaçuudtai temeceke temecelyigi aaliduulsanaas bolzo kede keden rajoonuudiin mengen zeeri elesyylke tesob tasaldazai.

Enyyntei kamta „şiidkekii çanartu gurbaduugaar ziliin" urislamza tygeeke jabadal sula jabana. Kotoni baicaaka karaaga 95 % gyicedkeed baikada, kedee nutagta araikan 68% bolson baina.

Janbaari 5 eder Z-S. kizaariin gyicedkoomiin pleenym deere finaansiin urildaanii tataka şabaga bolono. Agsiin, Petrozavoodiin Bodalbiin ba Jenisein-derben tyryylen jabana. Byrispyyblig jikeken tasaldaataigaar jirebe.

Finaansiin froont bol -tabziliin froonta men. Zeeri elesyylke tesebiigi tasalduulsan zemeteni josotoi gem amasaka josotoi.

Zeblelte kitadiin telee temeçel

Ziansii moziin bykii urida zyg ulaantanii garta.

Şankai, 5 (T). Şankaida garza bykii japoonii sonin biçegyydiin batalan biçekeni: ulaan ceregyyd bolbol Naankinii ceregiin zianşii mozoos zailasan uçariigi keregleze, aikabtar idebkilen tus moziin bykii urida zygte eeriingee erke medeliigi delgeryylke sanaatai baina. Tedener odoo yjede Kunaan ba Ganduun mozonuudiin kile çadar jabuulgaa kiize, Ganzouu ba Yjyidyy kotonuudiigi toiron sajiin cagaa abkajaa baina.

Japoonii sonin biçegyydiin baicaakani: kerbee Ganzuu kotiigi ulaantan gartaa abça çadabal kunaan moziin kile toltor nelenkii jike gazar ezeleed arban şine yjeezdenyydte zeblelte zasag togtoono.

Ziansii moziin teb kotonuud bolko cizynizian ba Nançaanguudta kominiistanariin ceregyyd bosolgoosaiza ceregiin baidal tunkaglagdaba. Nançaan kotiin gudamzanda cagaan ceregiin atamaan bolko „Çan—Kai—Şii ygii bolog", „Gazariigi tariaaçadta, faabrig ba zavuudiigi—kedmeriçedte", „komuniis nam mandag", „zeblelyyd mandag"—geke metiin komuniis loozonguud ba proklamaacanuud niagdadaq bolbo.

Zeblelte ceregyyd Naankinii keseg ceregiin buu zebseg kuriaaba.

Şankai, 5 (T). Ulaan ceregyyd bolbol eeriingee toogoor nege baga deeşe tootoi mankinii zasagiin ceregyydeer eris tes baildasanii eceste kybei moziin kuangaan geze kotiigi ezelbe, zasagiin ceregyyd (kari kangiin koitoki) kymbei koto teeşe zugdaba. Ulaan ceregyyd zasagiin ceregiin

K. K. biçegçedeiin kuralda beledkeke

Erkim gabşagaiçuudiin zişee kedee biçegçediigi egçei.

Jaruuna. Egetiin kedee biçegçed bolbol kaniin soninii kedmeriigi şinedken baiguulka jabadalda daiçalakii josoor dabkin orozoi.

Selengiin aimagiin „Staalin" komuuniin kedee biçegçed gabşagaiçuudiin socaliis meriiceegi kylieen abça, doodoşatiin keblel soninii şilelge (koonkyyrsede kabaadan oroson baina.

Egetiin somondo gurban şine kolkoosuud baiguulagdaba. Kolkoosiin ba kedee biçegçed bolbol kaniin soniniigi tasalduulan ygii nigta sainaar gargaza baikiin kedelmeride oroson baina. Byke kolkoosuudiin pravleenida sonin biçegte garsan zyilyydiigi cag tukaidani meçkeberilen tuskai kemzee abça baikiigi daalgadasan azai.

Kaniin soninuud bolbol kolkoosiin dunda tuiliin jike zorilgotoi baina. kaniin conin bolbol imagtala nek. Staalinii 6 zyiliin tyykete zaabariigi gyicedkekiin telee şuud temecekeni bol, tegşedkel ba ezegyigi usadka jabadal bolno, ene bolbol tus somonii kolkoos byride baisan baina. Men kaniin soninuud bolbol kolkoosuudiin azaliin emkidkeliigi zeb mereer emkedkeke ba tedenii dundaas gardag azaltan zabkai, zalkuu samuu jabadaltanii eris çanga temecee jabuulka josotoi.

Kedee biçegçed ba kaniin soninuud bolbol eesediingee kedmeriin çanariigi josotoigoor saizaruulka ba kaniin soninuudiigi niite aradiin çanartai bolgon şinedken baiguulka bolon byke kebmeriigee socaliis josonii brigaadiin meetodto oruulka, men kozom jabagçadiigaa uragşani tatan abkiin tula niitiin — kedee biçegçediin bygsiirin brigaada emkidkeke gezei.

Egetiin kedee biçegçeb bolbol niitiin ba bejenii kedmeriin talaar niileed jike ilalta zişeenyydiigi ileryylen yzyylseni kedee biçegçed ba kedmeriigee şinedken baiguulza çadaa kaniin soninuudta erkim zişee men bolkiin gadana „Kedee biçegçed bygedeeree gabşagaiçuud, gabşagaiçuud bygedeeree kedee biçegçd" gesen loozongiigi delgeryylen gyicedkekiin telee bykii kyçee zangidan elsyylke cukala. N. C-giin.

kojor batalioniigi orioon abça buu zebsegiini kuriaaba. kojor taliin tocoonii yjede ken keniini çigi zegees jikeken korobo. kedii jike cokigdoson bolbo çigi zasagiin ceregyyd şineden bekizeze ulaan ceregyydte ataaka oroko sanaatai. zasagiin ceregte tusalka cerge kanikon teeşe keden jike bekizyylelte ilgegdesen bolbo çigi) tyynde torol ygii ulaan ceregyyd bolbol Beipin kanikongiin temer zamiin taancanuudiigi, ba temer karaguigi sandar cokizoi.

Çekoslovaag ulas SSSR Japoon kojoriigi dainda tukirakiin kedmeri jabuulza baiba

Germaaniiin sonin biçegiin medee.

Beerliin, 31 (TASS) Moskvaada baiza kari gerenii miisinyydiin negenie azallaza baisan kyynees japoonii ilçen saidta koro keneel kiikigi bedkesenii tukai TASS-iin medee bolol Beerlinii ulas teriin oroi barigçaiin ergeneer kelelceke kereg bolzoi. ne kozomco berke ylegdeltei bolko agad, olon ulasiin koorondiin bailiin kurcadal bolbol zeblelte zasain seremzetei baicaliin aça gabagaar zailuulagdaza çadagdaba ze gazar byriee medegdezei.

Keblel sonin çigi basa la ene asuuliigi jike toliledog biçedeg baina. eckislavaagiin eiçenii biceeçe Vacog geçe „GPY-iin garta orozo pcorobo" geke meteer Çeekoslogtanii tarasasan medee suragdud blbol itegel naidal bagatai baiba. erbee çeekoslovaagtanii batalan keg medee ynen tegelder baibal nicogiin eeriingee zasagiin gazaurda eeree kariuusakiigini kye bail ygii Praagaas Moskvaada isan çeekoslovargiin miisede ten

tyrgeneer medee egteke josotoi asan geze Berlineer Tariblaaty sonin biçeg toolozoi. Iigeed baikada tyryygiin jabadaliin tukai kelelceen gargana biçe, enyynees caana nege tiime dalda yiemze katuukan kereg baizai.

Jyyn deerees çeekoslavaag bolbol SSKR ba Japoonii kojoriin koorondoki zyrçeliigi kurcaduulza, tedeniigi ceregiiyylkiigi oroldeson tukai asuudaliigi yndestenii sonin biçegiin şiidkekeni negen talaas Çeeke-slovaag, Fraanca ba Japoon eden bolbol koorondoo ulas teriin barica kolbootii ba tyynees gadana Çeeke-slavaag bolbol ulaan cerge yjede ceregiin aza yiledberi, zavuudiin (Şkodiin zavuud) jike kyçeteigeer delgersen kegzesen gazar olon bolko bygeed, iime dearees SSKR ulasta ceregeer oroko jabadalda erketei sanaltai baina gebe. Enyyntei kamta ene zonii yjede çeekoslavaagaar zenkeni staabiin udaridagçi Gaida geçe Manzuur uridaa jiresenii tukai „Kelnişee-Cdityyng" geze soninii medyylsen senirkeltei baina azai.

Kapitaalta Fraanciin kegzeze bainanii kojor barimta

Fraanca ulas bolbol delekein jike imperaliistanii negen men. Fraanca ulasiin zasagiigi byrzyiner ezemdesen, imperaliis josonii şunakai bodolgiigi maşa idebkitei jabuulza baisan ba manai SSKR ulasiigi tesegyleke jabadaliigi maşa idebkitei erkieze baidagani ilerkei azai. Fraanciin ezerkeg kapitaaltan bolbol ug Fraancuus ulasiin proliitaari azalçan aradiin kyçe kelesiigi kair nair ygii melzeze zalgiza baikaar yle baran, Germaanii ulasaa reparaaca telberi keden miliion tekerig ygii bykende abça ideze, (syyliin 3 zil dotor germaaniaas 10,3 miliaard maarka telberi abasan) Germaniiin tyg tymen azalçan proiitaarnariigi melzeze baisan ba Enedkeg Kitad zergiin kolooni gazaruudaas men egyylese ygii jike olzo aşag abça ideze baina.

Ene mete dotoodo ba gadaadiin olon tymen azalçanii kyzyy melzezo—„kegzeze", „kycezeze" baisan kapitaalta Fraanciin aza akui ker zerge eedelze eseze, arad amitanaini baidal saizaraza bainab gekede, gynzegii katuu kriiziste dairagdaza, yiledberiin kycer i ederees ederte unaza, amidarka azalgyi kynyyd too tomşe

ygii bolzo, ulasiin aza akui ulamaaa sandarza baikani ilerkei.

Enyyniigi ileryylke kojor barimta zyiliigi abça yzyylbel—iime baina.

Negedeki barimta. Fraanciin „Ptii Parisjeen" geze soninii medeegeer, tus ulas dotor temeriin zyil metalyyrgiin yiledberi jamar bainab gekede:

1) 1929 ondo bulad yiledberilen gargasani 799 ming. toono,

2) 1930 ondo gargasanii=706 m. toono,

3) 1931 ondo gargasani—530 m. toono baina.

Ene josoor kojor zil dotor Fraanca ulasiin buladiin yiledberi 33% doşo oroson azai.

Enyynees gadana, „zurnee endiystreel" geze soninii medegeer byteesen bulad temer zergiigi zaraka gazariini berkedeze, gadaaşa gargaşa bodoto yneeseni doogoor deempengiin josoor zaraka kudaldakiin bodomzo kiize baina.

Kojordoki barimta. Tus ulasiin ynitaar (kubiskalça) yiledberiçenii eblelyydiin sonin bolkoo „Viyvrijer" gedegiin medeegeer 1931 onii najaabri sarada Fraanca ulas dotor amidarka azalgyi zonii too 1200000 kyn bai-

san ba azalgyi şakam (kagas ederiin azaltai) zonii too 4500000 baisan baina. Tyynees gadana tus ulasiin alban josoor tunkaglasan (maşa dooguur daraza gargasan) medeegeer dikaabri sariin 12 ederees 19 kyrtel 7 konog dotor azalgyiçyydiin too 15 mingan kyyn nemesen baiba.

Ene josoor bolbol Fraanca ulas dotor, amidarka azal kedmeri ygii, eileken jaduu zonii too 7 konog byriiin 15 mingaar nemeze oloşorzo baisaniini ilerne.

Ene kojor tebçeken barimtanuudaas medekede, Fraanca ulasiin aza yiledberi dooşo unaza, amidarka azalgyi eleskelen zonii too eder byri 2—2 mingaar nemeze baina geze ilerne. Enyyn deerees azalgyi kedmeriçediin dunda kubiskaliin yzel zorig ulamaar kegzeze, esergyy zeriçel, tyymei zasagaal kiike jabadal ulam byri delgerçe baina.

Iime baidal bolbol yni udaan yrgelzelze çadaka ygii. Imperaliisamiin emekirke tusam korotoi bolkoni damzag ygii deerees olon proliitaari aradiin kubiskaliin zorig badarka azai.

«KAMTIIN AŽALÇA»

„BURIAAD-MONGOLIIN YNENII“ kuudasan deere

Agiin a'imag dotor jabuulagdaža bykii beled kelyydiin medee. 1931 onii dekaabriiin 25 nii ədərəə.

Tariaa beledkel.

Kolkoosuudiin gyicedkesenii kubi	96,38
Θmçiin „ „	47,93
Niudargan ba katuu daabaritan „	75,04
Aimag deerəe kamta	87,02

Məngən sangiin kampaani

Aimagiin finaansiin tasag	85,6	kubi gyiced
Gyrenii bankiin	107,1	„ „
Məngə nəkecyylke kassa	68,8	„ „
Aimagiin kolkoosiin kolboon	64,2	„ „
Byrselsojuziin aimagiin keltes	62,7	„ „
Aimagiin edkereglegçediin korşoon	155,2	„ „
Agnuuriin bəlgəm	134,0	„ „
Aimagiin byke təsəb	85,6	kubi gyic.

Tosonii beledkel.

Kamtiin ažaluud	47,32	ceentner tuşaaba
Θmçiin „	21,32	„ „
Niudargaçuud ba katuu daabaritan	1,07	„ „
Byke aimag dotoroo . .	47,1	kubi gyicedkebe

Medeeceke zyil.

BK (в) Namiin BM moziin komiteediin IV dyg nym 1932 onii janvaari sariin 11 ødør. Deede Yde zarlagdana.

Kelceke zyilyydiini.

1. Aradiin aza akuin 1932 onii tøsøb ba sojoliin laltiin tøsøbiin baicaaka too tukai nøk. Øвøgønii il 1932 onii biydzeed bolon møngøn zøøri elsyylke tø nøk. Teelinii nemelte iledkel.

1932 onii tarilgiin kampaani ba kamtiin aza] ba zorilgo tukai nøk, Çimediin iledkel.

Ene Pleenymde moziin komiteediin geşyyd, aimag teediin sekritaarnar, (pleenymiin geşyyd) urigdaba.

BK (b) N-iin Moziin Komiteed.

Soninii erkilegçi C. Dondobiin.

В.-Удинск, тип. БГИ зак. 26 тираж 3800 Бурлит №399